

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده پرستاری و مامایی

بسمه تعالی

اساتید محترم راهنما و مشاور :

با سلام و احترام :

به پیوست آئین نامه آموزشی بازنگری شده در مقاطع دکتری تخصصی (PhD) جهت استحضار به شرح ذیل اعلام می گردد .

دکتر علیرضا نیک بخت نصرآبادی

مدیر تحصیلات تکمیلی

آئین نامه آموزشی استاد

دوره دکتری تخصصی (PhD)

هدف از ایجاد دوره دکتری تخصصی (PhD)، تربیت افرادی است که با احاطه یافتن به حیطه های علمی در یک زمینه خاص و آشنا شدن با روش های پیشرفته تحقیق و دستیابی به جدیدترین مبانی آموزش و پژوهش، بتوانند، با نوآوری در زمینه های علمی و تحقیقی، در رفع نیازهای کشور و گسترش مرزهای دانش، در رشته تخصصی خود موثر بوده و به تازه هائی در جهان دانش دست یابند .

مراحل دوره :

دوره دکتری تخصصی (PhD) به دو مرحله آموزشی و پژوهشی تقسیم می شود .

مرحله آموزشی از زمان پذیرفته شدن دانشجو در امتحان ورودی آغاز و به امتحان جامع ختم می شود .

مرحله پژوهشی پس از مرحله آموزشی و قبولی در امتحان آغاز و با تدوین پایان نامه و دفاع از آن پایان می پذیرد .

دانشجویان دوره دکتری تخصصی (PhD) می توانند تحقیقات اولیه مرحله پژوهشی خود را در مرحله آموزشی آغاز نمایند، ولی ثبت نام رسمی آنها برای مرحله پژوهشی و تدوین پایان نامه منوط به موفقیت در امتحان جامع است .

به منظور راهنمایی دانشجو در زمینه های مختلف، استاد راهنمای تحصیلی در اولین نیمسال تحصیلی توسط شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تعیین می گردد .

استاد راهنمای تحصیلی باید حداکثر تا پایان اولین نیمسال تحصیلی دانشجو، تعیین شود .

استاد راهنمای تحصیلی باید عضو هیات علمی در دانشگاه محل تحصیل دانشجو باشد . حداقل دارای مرتبه استادیاری یا استادیار پژوهشی و سه سال سابقه تدریس یا پژوهش در دوره کارشناسی ارشد داشته باشد .

آزمون جامع

در پایان مرحله آموزشی دانشجو ملزم است در آزمون جامع که بصورت کتبی و ارزیابی عینی عملکرد برگزار میشود شرکت کند. شرط شرکت در آزمون جامع قبولی در کلیه درس های مرحله آموزشی و کسب حداقل میانگین کل ۱۵ می باشد .

آزمون ارزیابی عینی عملکرد شامل ارزیابی مستمر درون بخشی و ارزیابی پایان دوره می باشد .

آزمون جامع زیر نظر شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و توسط هیاتی مرکب از ۶ نفر بشرح زیر برگزار میشود .

- مدیر گروه آموزشی مربوطه
- استاد راهنمای تحصیلی دانشجو
- چهار نفر عضو هیات علمی در رشته مربوطه که سه نفر از آنان از اعضای هیات علمی داخل دانشگاه و یک نفر خارج از دانشگاه می باشد .

آزمون کتبی بمنظور ارزشیابی قابلیت های علمی آموزشی دانشجو، از درس های تخصصی رشته مربوط حداقل از ۴ درس بصورت تشریحی و حداکثر در ۲ روز متوالی بعمل می آید .

آزمون ارزیابی عینی عملکرد با نظر شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده بمنظور ارزشیابی قابلیت های آموزشی و توانایی دانشجو در انجام پژوهش مستقل و در مورد موضوع پایان نامه دکتری تخصصی (PhD) یا حوزه عام تر رشته تخصصی دانشجو برگزار میشود. آزمون ارزیابی عینی عملکرد حداکثر تا یک هفته بعد از آزمون کتبی برگزار می شود .

ترکیب هیات برگزار کننده آزمون ارزیابی عینی عملکرد باید همان ترکیب هیات برگزار کننده آزمون کتبی باشد .

ارزش آزمون های کتبی و ارزیابی عینی عملکرد به ترتیب ۷۰ و ۳۰ درصد نمره نهایی است و میانگین کل نمرات دانشجو در آزمون جامع نباید از ۱۵ کمتر باشد . دانشجو

طول دوره : مرخصی تحصیلی و انصراف از تحصیل

طول دوره مدتی است که دانشجو باید مراحل آموزشی و پژوهشی را براساس مقررات مربوط به اتمام برساند . حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری تخصصی (PhD) چهارسال و نیم است . چنانچه دانشجو در این مدت نتواند پایان نامه خود را تکمیل و از آن دفاع نماید از ادامه تحصیل محروم می شود .

طول مدت مجاز مرحله آموزشی با در نظر گرفتن تعداد واحدهای مرحله آموزشی ۳ تا ۵ نیمسال تحصیلی است چنانچه دانشجوی نتواند در این مدت مرحله آموزشی را به پایان برساند و در امتحان جامع قبول شود، از ادامه تحصیل محروم میشود .

شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه میتواند در موارد استثنایی به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده حداکثر تا سه نیمسال تحصیلی به کل مدت مجاز تحصیل دانشجوی اضافه نماید. که یک نیمسال آن میتواند به مرحله آموزشی اختصاص یابد .

مرحله پژوهشی و تدوین پایان نامه

در مرحله پژوهشی علاوه بر استاد راهنمای تحصیلی، جهت راهنمایی دانشجوی در فعالیتهای پژوهشی و تدوین پایان نامه، استاد راهنمای پژوهشی انتخاب میشود .

استاد راهنمای پژوهشی به تقاضای دانشجوی، موافقت استاد، تأیید مدیر گروه و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده انتخاب می شود .

دانشجو موظف است از ابتدای نیمسال دوم تحصیلی تا حداکثر پایان نیمسال سوم استاد راهنمای پژوهشی خود را انتخاب کند .

انتخاب استاد راهنمای تحصیلی دانشجوی به عنوان استاد راهنمای پژوهشی وی بلا مانع است .

استاد راهنمای پژوهشی باید دارای حداقل مدرک دکتری تخصصی (PhD) یا تخصصی بالینی و یا دکتری (PhD) پژوهشی با مرتبه استادیاری یا استادیار پژوهشی و حداقل سه سال سابقه تدریس یا پژوهش در دوره های تحصیلات تکمیلی بوده و در این مدت حداقل دو پایان نامه کارشناسی ارشد را راهنمایی و یا چهار پایان نامه (PhD) را مشاوره کرده باشد .

استاد راهنمای پژوهشی ترجیحا باید از بین استادان داخل دانشگاه انتخاب شود . در موارد خاص با تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، انتخاب استاد راهنمای پژوهشی مشروط به داشتن شرایط میان اعضای هیات علمی ، خارج از دانشگاه محل تحصیل دانشجوی بلا مانع است .

در موارد استثنایی، به پیشنهاد گروه و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، انتخاب بیش از یک نفر(علاوه بر استاد راهنمای پژوهشی منتخب) به عنوان استاد راهنمای پژوهشی بلا مانع است .

استاد راهنمای پژوهشی لازم است با توجه به امکانات پژوهشی موجود، کار تحقیقاتی دانشجوی را به نحوی هدایت کند تا در موعد مقرر به اتمام برسد و مشکلات موجود باید به موقع به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده گزارش شود

تعداد پایان نامه هایی که هر استاد راهنمای پژوهشی می تواند هم زمان هدایت آنها را برعهده داشته باشد، یکی از موارد به شرح زیر است :

دو پایان نامه دکتری تخصصی (PhD)

یک پایان نامه دکتری تخصصی (PhD) و سه پایان نامه کارشناسی ارشد

در شرایط استثنایی تصمیم گیری در خصوص هدایت همزمان پایان نامه ها بیش از هر یک از موارد فوق بر عهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و با توجه به توانایی علمی عضو هیات علمی و رعایت عدالت می باشد .
به پیشنهاد استاد راهنمای پژوهشی و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، یک تا سه نفر از اعضای هیات علمی و یا از صاحب نظران و محققان برجسته، بعنوان استاد مشاور تعیین میشود .

استادان مشاور باید دارای مدرک دکتری تخصصی (PhD) و یا تخصصی بالینی و یا دکتری (PhD) پژوهشی با حداقل مرتبه استادیاری یا استادیار پژوهشی و حداقل سه سال سابقه تدریس یا پژوهش در دوره کارشناسی ارشد باشند . برای صاحب نظران و محققانی که عضو هیات علمی نیستند داشتن مدرک دکتری تخصصی (PhD) الزامی است .

استادان راهنمای تحصیلی و پژوهشی موظف هستند ساعاتی از هفته را برای راهنمایی دانشجوی اختصاص داده و مراتب را به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده اطلاع دهند .

میزان ساعاتی را که استاد راهنمای پژوهشی به راهنمایی پایان نامه دانشجوی اختصاص می دهد باید حداقل ۸ برابر تعداد واحد پایان نامه در هر نیمسال باشد .

تمام فعالیتهای علمی و پژوهشی دانشجوی، در مرحله پژوهشی و تدوین پایان نامه باید با هدایت و نظارت استاد راهنمای پژوهشی صورت گیرد . دانشجوی موظف است در هر زمانی که استاد راهنمای پژوهشی تعیین کند نتیجه تحقیقات خود را به وی گزارش نماید .

استاد راهنمای پژوهشی موظف است در هر مرحله از تحقیق و حداقل هر ۶ ماه یک نوبت گزارشی مکتوب از پیشرفت کار دانشجوی را از وی درخواست کند این گزارش پس از تأیید استاد راهنمای پژوهشی از طریق گروه به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تسلیم میشود و با حضور دانشجوی و استاد راهنمای پژوهشی در جلسه ای که اعضای آن توسط همین شورا تعیین میگردد، مورد بررسی قرار می گیرد .

موضوع پایان نامه و زمینه تحقیقاتی باید در مدت زمانی محدود به آغاز نیمسال دوم و پایان نیمسال چهارم از شروع به تحصیل در دوره دکتری تخصصی (PhD) توسط دانشجو تعیین، و چارچوب کلی آن توسط استاد راهنمای پژوهشی مشخص گردد. شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده موظف است پس از تصویب موضوع پایان نامه پذیرش و ثبت عنوان آنرا بصورت کتبی به دانشجو ابلاغ نماید.

در موارد استثنایی و با نظر شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، حداکثر مدت مجاز برای ثبت عنوان پایان نامه، پس از گذراندن مرحله آموزشی و قبولی در امتحان جامع می باشد. عدم ثبت عنوان موضوع پایان نامه در مهلت مقرر، به منزله انصراف از تحصیل دانشجو تلقی می شود و در این صورت دانشجو اخراج خواهد شد.

ثبت نام و اخذ پایان نامه و تدوین پایان نامه در مرحله پژوهشی، پس از اعلام قبولی دانشجو در امتحان جامع صورت می گیرد.

دانشجو پس از انتخاب واحد پایان نامه، تا زمانی که آنرا به پایان نرسانده، موظف است براساس تقویم دانشگاهی در نیمسال های بعد نیز برای آن ثبت نام نماید. در این حال نمره پایان نامه در آخرین نیمسال تحصیلی، وارد کارنامه دانشجو میشود.

تعداد واحدهای پایان نامه در مرحله پژوهشی حداقل ۱۶ و حداکثر ۳۰ واحد است. در هر حال، مجموع واحدهای آموزشی و پژوهشی دانشجو در دوره دکتری تخصصی (PhD) نباید از ۴۲ واحد کمتر و از ۵۰ واحد بیشتر باشد.

بعد از تکمیل و تدوین پایان نامه توسط دانشجو که اتمام آنرا استاد راهنمای پژوهشی اعلام می کند و پس از تأیید کتبی حداقل یکی از اعضای هیات داوران، مبنی بر قابل دفاع بودن پایان نامه، دانشجو موظف است در جلسه ای که زمان آنرا گروه آموزشی مشخص و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تأیید می نماید. در حضور داوران مطابق مواد مربوط در آیین نامه دوره دکتری تخصصی (PhD) از پایان نامه خود دفاع نماید.

زمان دفاع از پایان نامه بایستی حداقل یکسال از زمان ثبت نام و اخذ پایان نامه گذشته باشد.

کیفیت علمی و صحت مطالب پایان نامه دانشجو باید قبل از دفاع، توسط استاد راهنمای پژوهشی تأیید و به اطلاع شورای تحصیلات تکمیلی گروه یا دانشکده رسانده شود.

دانشجو موظف است قبل از جلسه دفاعیه در یک جلسه پیش دفاع، در حضور استادان گروه یا دانشکده و دانشجویان ذیربط، موضوع تحقیق خود را تشریح نماید.

دانشجوی دوره دکتری تخصصی (PhD) هنگامی مجاز به دفاع از پایان نامه تحقیقاتی خود می باشد که حداقل یک مقاله به زبان انگلیسی از کار تحقیقاتی در رشته مربوطه خود و مرتبط با موضوع پایان نامه را بعنوان مولف

اول یا دوم در یک مجله معتبر علمی - پژوهشی داخلی یا خارجی به چاپ رسانده و یا گواهی پذیرش آنرا اخذ نموده باشد .

هیات داوران متشکل از استادان راهنمای تحصیلی و پژوهشی و مشاور و چهار عضو هیات علمی دانشگاه در رشته مربوطه با پیشنهاد گروه و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تعیین می شوند .

حداقل یک نفر از اعضای هیات داوران باید دارای درجه دانشجویی یا بالاتر باشد .

دو نفر از اعضای هیات داوران باید از دانشگاه و موسسات تحقیقاتی دیگر انتخاب شوند و مرتبه علمی یکی از این دو نفر در صورت وجود در داخل کشور باید حداقل دانشجویی باشد .

جلسه دفاعیه با ریاست استاد راهنمای پژوهشی و با حضور استادان مشاور و حداقل سه تن دیگر از اعضای هیات داوران رسمیت می یابد . دانشجو موظف است در این جلسه گزارشی از کار تحقیقاتی و پایان نامه خود را ارائه نموده و از آن دفاع نماید .

هیات داوران در پایان جلسه دفاعیه اصالت و صحت پایان نامه را به شرح زیر سطح بندی می نماید .

رتبه	نمره
عالی	۱۹ - ۲
بسیار خوب	۱۸ - ۱۸/۹۹
خوب	۱۶/۵ - ۱۷/۹۹
قابل قبول	۱۵ - ۱۶/۴۹
غیر قابل قبول	کمتر از ۱۵

رتبه و نمره پایان نامه در کارنامه ثبت می شود ولی در میانگین کل محاسبه نمی گردد .

ملاک تصمیم گیری درخصوص نمره پایان نامه میانگین نمرات حداقل پنج تن از اعضای هیات داوران است

در صورتی که پایان نامه از نظر هیات داوران غیر قابل قبول تشخیص داده شود، دانشجو می تواند در مدتی که از حداکثر مدت مجاز تحصیل وی تجاوز نکند، پایان نامه خود را کامل و بار دیگر در زمانی که هیات داوران تعیین می کند از آن دفاع نماید . دانشجویی که در فرصت های تعیین شده نتواند از پایان نامه خود دفاع نماید از تحصیل محروم شده و مدرک و سوابق تحصیلی دریافت نمی کند .